Pacificatori sau pacificatori și menținetori ai păcii?

Comentariu teologic interpretativ al Părintelui Bisericii, Sfântul Grigorie de Nyssa, despre Beatificarea Domnului: „Fericiți cei împăciuitori, căci ei vor fi numiți fii ai lui Dumnezeu”

John E. Sidiras

Republicat de pe: https://www.paratiritis-news.gr

În vremuri apocaliptice și în vremuri de apatie, lipsă de fraternitate, lipsire de fraternitate, susținători ai războiului și ai războiului, anti-pace și ucigași ai păcii, Biserica lui Hristos, ca gură și cuvânt al lui Hristos, în sfidarea acestor vremuri și a situației sumbre predominante, ziua sau mai degrabă noaptea, se roagă Dumnezeului-omul Iisus Hristos ca Prinț al Păcii, „pentru pacea de sus” și „pentru pacea întregii lumi...” .

Când tobele războiului răsună puternic de pretutindeni și predicțiile și analizele de rău augur ale „experților” uimesc și întunecă mințile oamenilor, se dezvăluie tragica lipsă de adevărați pacificatori și nu de profesie sau într-un serviciu ordonat, în timp ce, în același timp, „întreaga creație s-a umplut” de pacificatori fără minte, care proclamă pacea sau, mai degrabă, falsa pace a acestei lumi, ascunzând în spatele ei diverse interese, nedreptăți și greșeli în detrimentul popoarelor nevinovate ale pământului, încălcând brutal pacea însăși cu acte și omisiuni, atât evidente, cât și ascunse, degradând în același timp însăși valoarea termenului care a devenit la modă sau la modă să fie folosit chiar și de cei care sunt orice altceva decât pacificatori, dar sunt ucigași și tâlhari de pace, complotitori și hoți de pace.

Așadar, se caută făcători de pace, nu făcători de pace și spărgători de pace, care nu posedă în „visteria sufletului lor” nici măcar o fărâmă din „pacea de sus” pentru care se roagă Biserica lui Hristos, întrucât această „pace de sus” nu este din lumea aceasta, ci este oferită ca un bun de putere spirituală și transformatoare de către Prințul Păcii, dătătorul a tot binele, Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, pentru a se naște în „omul dinăuntru” și a-l împăca spiritual după Dumnezeu, pentru ca acesta,

împăcat cu faptele și cuvintele sale, să facă pace cu Hristos, făcătorul de viață, cu semenii săi și să săvârșească „lucrările păcii”, „spre pacea întregii lumi”.

Inspirat de Fericirea Domnului: „Fericiți făcătorii de pace, căci ei vor fi chemați fii ai lui Dumnezeu”, născătorul de Dumnezeu al Bisericii, Sfântul Părinte Grigorie de Nyssa , notează interpretativ conținutul ontologic mai profund al termenilor „Pace” și „Făcător de pace ”, oferind astfel învățătura sa teologică ca hrană spirituală fiecărui om de bunăvoință, care își dorește pacea după Dumnezeu. Într-o manieră magistrală și expresivă, Sfântul Grigorie de Nyssa, inspirat de Dumnezeu și luminat de Dumnezeu, definește conceptual cuvintele „Pace” și „Făcător de pace”, stabilind în același timp condițiile, premisele spirituale, pentru ca făcătorul de pace să fie cu adevărat împăcat în comoara lăuntrică a sufletului său și față de semenii săi, scriind că: „Făcătorul de pace este cel care oferă pace altuia și nu va da altora ceva ce el însuși nu are. De aceea, El vrea ca tu mai întâi să fii plin de bunurile păcii și astfel să transmiți acest bine celor cărora le lipsește. Și să nu intrăm în detalii pentru a găsi explicația mai profundă. Pentru dobândirea binelui, ne este suficient sensul aproximativ. «Fericiți sunt făcătorii de pace».”

Acest discurs, prin concizia sa, oferă leacul pentru multe boli, inclusiv pentru cele individuale, cu această formulare epigramatică și generală. Să ne gândim mai întâi ce este pacea. Ce altceva decât o dispoziție reciprocă de iubire față de semenii noștri? Și ce este ceea ce este înțeles ca fiind opus iubirii? Ura, furia, mânia, invidia, resentimentul, subjugarea, calamitatea războiului.

Vedeți câte boli poate vindeca un cuvânt? Căci pacea este în mod egal opusă fiecăruia dintre relele pe care le-am menționat și, prin prezența sa, provoacă distrugerea răului. Așa cum, atunci când sănătatea este restabilită, boala dispare, iar când apare lumina, întunericul se retrage, tot așa, atunci când apare pacea, toate pasiunile ei opuse se dizolvă. Cât de bine este acest lucru, nu cred că trebuie să-l dovedesc eu însumi. Gândește-te singur. Care este viața celor care se suspectează și se urăsc unii pe alții, a căror întâlnire este insuportabilă și care se detestă unii pe alții în toate. Gurile lor sunt tăcute și ochii lor privesc în altă parte, iar urechile lor sunt astupate la glasul celui pe care îl urăsc și pe care îl urăsc. Fiecăruia dintre ei îi este drag ceea ce nu îi este drag celuilalt și, dimpotrivă, ceea ce este de dorit dușmanului său este urât și dușman.

„Așa cum parfumurile foarte parfumate umplu aerul din jur cu mireasma lor, tot așa El dorește ca și voi să aveți un surplus atât de abundent din darul păcii, pentru ca viața voastră să fie leac pentru boala străină...”

Într-o altă parte a discursului său interpretativ de inspirație divină, autorul inspirat de divinitate, Sfântul Grigore de Nyssa, reduce definiția termenului „Făcător de pace” la o relație și o referire la caritatea îndelung răbdătoare a Dumnezeului-omului Iisus Hristos, arătând că adevăratul făcător de pace trebuie să imite exemplul Domnului, Prințul Păcii și Dătătorul „păcii de sus”, care definește în mod autentic conținutul și premisele spirituale ale termenului. Despre toate acestea, Preasfântul Părinte al Bisericii scrie în această privință: „Fericiți deci făcătorii de pace, cine sunt ei? Cei care imită caritatea divină, cei care arată în propria lor viață caracteristica energiei divine. Dătătorul de lucruri bune și Domnul nostru șterge complet și nimicește până la neant tot ce este în afara firii binelui și străin de acesta. Aceasta este ceea ce legiferează El și asta faceți și voi, pentru a elimina ura, pentru a opri războiul, pentru a distruge invidia, pentru a îndepărta conflictul, pentru a elimina ipocrizia, pentru a stinge focul resentimentului care arde în taină în inima voastră și pentru a pune la locul lor acele lucruri care le iau locul după alungarea contrariilor lor. Adică, așa cum odată cu retragerea întunericului vine lumina, tot așa locul fiecăruia dintre acestea este ocupat de rodul duhului, dragostea, bucuria, pacea, bunătatea, îndelunga răbdare, întreaga listă de lucruri bune pe care o dă Apostolul.

Sfântul Grigorie de Nyssa caracterizează concilierea drept un „mare sport”, pentru care atletul și dătătorul de daruri Iisus Hristos definește drept premiu adoptarea făcătorilor de pace ca „fii ai lui Dumnezeu”. Într-un discurs emfatic, el subliniază chiar că pacea în viața oamenilor este „cel mai dulce lucru” care „îndulcește” toată viața umană, în timp ce războiul este sursa oricărei dureri, afirmând în mod caracteristic următoarele: „Deci premiul este atât de mare. Dar care este sportul? Dacă contribui la restabilirea păcii, spune el, vei fi încoronat cu harul adopției. Cred că lucrarea pentru care promite o astfel de recompensă este și un alt dar. Căci care dintre lucrurile pe care noi, oamenii, le urmărim în viața noastră este mai dulce decât o viață pașnică? Orice ați spune despre plăcerile vieții, pacea este necesară pentru a le face plăcute. Dacă există toate lucrurile pe care le prețuim în viață, bogății, sănătate, soție, copii, case, părinți, slujitori, prieteni, pământ, mare, fiecare cu propria sa abundență de bunuri, grădini, terenuri de vânătoare, băi, terenuri de lupte,

săli de sport, locuri de distracție pentru tineri și tot ce este inventat pentru plăcere, și să adăugăm spectacole plăcute și audiții muzicale și orice altceva contribuie la plăcerea vieții celor care se bucură de ele însele, atunci dacă toate aceste lucruri sunt prezente, dar binele păcii este... absente, la ce bun sunt, dacă războiul împiedică bucuria de bunuri?

Așadar, pacea însăși este plăcută celor care o experimentează și face plăcut ceea ce onorăm în viața noastră. Dar, dacă, ca oameni, o nenorocire ni se abate în timp de pace, răul amestecat cu binele devine mai ușor pentru cei care l-au suferit. Dar când viețile noastre sunt tulburate de război, nu simțim nicio ușurare în aceste cazuri triste. Căci nenorocirea comună le întrece pe cele individuale în durere. Și așa cum medicii învață despre durerile trupești, că atunci când două dureri coincid în același corp, se simte doar cea mai puternică, în timp ce durerea mai mică trece oarecum neobservată, fiind lăsată deoparte de cea mai răspândită, tot așa și suferințele războiului, pentru că le întrec în durere, îl fac pe fiecare să nu acorde atenție propriilor sale nenorociri individuale.

Totuși, când „pacea de sus” ca dar și bine divin lipsește omului, atunci acesta nu este împăcat, ci cufundat în iadul personal al patimilor sale, se chinuie pe sine și îi chinuie pe cei din jur, experimentând patimile mâniei și mâniei, invidiei și geloziei, urii și orgoliului, ipocriziei înșelătoare și calomniei aproapelui său.

Omul neliniștit și filerist în spirit este un bolnav spiritual și mintal în care, ca și cum ar fi posedat și dominat de patimile mâniei și mâniei, care sunt rodul sumbru al firii războinice și dușmănoase din minte, se observă manifestări și simptome tragice atât de cumplite și înfricoșătoare și foarte revelatoare pentru sufletul omenesc bolnav și pătimaș, pe care Părintele Bisericii, temător de Dumnezeu, Sfântul Grigorie de Nyssa, le descrie astfel: „Cât de mare bine este acesta, veți înțelege mai bine dacă vă gândiți la calamitățile cauzate sufletului de sentimentul de fire dușmănoasă. Cine va expune patimile mâniei așa cum merită? Ce motiv va descrie indecența acestei boli?”

Vedeți patimile celor posedați de demoni manifestându-se în cei dominați de mânie. Luați în considerare manifestările demonului și ale mâniei ca fiind paralele și ce diferență prezintă între ele...

Adică, când pasiunea domină și sângele bilei negre din jurul inimii se supraîncălzește, cum se spune, pe care pasiunea mâniei îl răspândește în

fiecare parte a corpului, atunci din vaporii care sunt comprimați în interiorul persoanei toate organele senzoriale din jurul capului sunt iritate. Ochii sunt aruncați în afară și se uită roșii, ca un șarpe la cel care îl tulbură. Intestinele se ridică și coboară din cauza respirației grele, venele din gât se dilată, limba se îngroașă și vocea țipă pe măsură ce artera se îngustează, buzele se întăresc și se înnegresc pe măsură ce acea bilă rece trece prin ele și au dificultăți în a le deschide și închide în mod natural, încât nu pot închide nici măcar excesul de saliva din gură, ci o expulzează odată cu cuvintele și odată cu cuvântul distorsionat scuipă în cele din urmă spuma... și dacă în timpul luptei gura unuia se apropie de corpul celuilalt, nici măcar dinții nu rămân inactivi, ci mușcă pe oricine se apropie ca niște fiare...".

De remarcat în mod special este menționarea Părintelui temător de Dumnezeu Sfântul Grigorie de Nyssa în discursul său hermeneutic menționat anterior despre cumplita patimă a invidiei, pe care omul care nu este împăcat spiritual și mintal o acoperă cu vălul teribil al ipocriziei. Patima invidiei îl corodează și îl mistuie pe omul neîmpăcat pe care îl dezumanizează și îl bestializează. În această privință, Sfântul Grigore scrie că: „În timp ce în adâncul inimii ura mocnește ca un foc nevăzut, în exterior ea ia ipocrit o înfățișare prietenoasă. Și precum un foc acoperit cu paie nu produce o flacără vizibilă, ci un fum dens se ridică cu năvală din paiele care îl apasă, iar dacă se întâmplă să fie suflat, atunci flacăra strălucitoare este aruncată în aer liber, așa este și invidia. Ea mistuie inima din interior, precum focul o cămară plină de paie. Și din rușine, desigur, omul invidios își ascunde boala, dar nu este capabil să se ascundă complet. Dar, asemenea unui fum puternic, ostilitatea invidiei se distinge în manifestările sale. Și dacă omul invidiat găsește vreodată nenorocire, atunci aceasta își manifestă boala, făcând din durerea sa plăcerea și bucuria sa."

Pasiunea ascunsă, cât timp credem că zace latentă, este mărturisită de dovezi evidente pe față. Semnele morții la disperați, acestea apar adesea la cel care se topește de invidie, uscând ochii și afundându-se în pleoapele desenate, sprâncenele cad, unde era carne acum oasele sunt vizibile...

Și care este cauza răului? Să experimenteze tristețea un frate, o rudă sau un vecin în viața sa. O nouă concepție despre crimă! Să consideri o crimă faptul că nu este nefericit, a cărui fericire îl întristează, fără a judeca vreun rău suferit de el ca nedreptate, ci pentru că are ceea ce își dorește fără a face vreo nedreptate..."

Toate cele de mai sus, care sunt manifestări pasionale ale omului nepașnic, Sfântul Grigorie de Nyssa le consideră „urâtenie” , ca degradare extremă a existenței umane, în timp ce el însuși îl laudă pe omul împăciuitor care rezistă și împiedică această degradare umană, scriind că: „Cine împiedică degradarea este vrednic de a fi binecuvântat și onorat prin acest mare beneficiu pe care îl oferă. Căci, dacă cel care eliberează un om de o necuviință trupească este vrednic de cinste pentru acest act, cu cât mai mult ar trebui considerat un binefăcător al vieții cel care eliberează sufletul de această boală? Cu cât sufletul este mai înalt decât trupul, cu atât mai onorabil este cel care vindecă trupurile, cu atât mai onorabil este cel care eliberează sufletele de boala lor... cine, așadar, îndepărtează din viața omului această boală care leagă oamenii între ei cu prietenie și pace și îi conduce pe semenii săi la o înțelegere prietenoasă, nu se presupune că săvârșește o lucrare a puterii divine, limitând defectele firii umane și compensându-le cu comuniunea bunurilor. De aceea, îl numește pe împăciuitor „fiul lui Dumnezeu”, pentru că devine un imitator al adevăratului Dumnezeu care dăruiește daruri în viața oamenilor”.

Dumnezeul-omul Iisus Hristos, ca Prinț al Păcii, dăruiește omului cu generozitate și bogăție „pacea de sus” prin care omul cu inima împietrită este transformat într-o persoană pașnică, într-un adevărat făcător de pace, iar apoi, prin cuvinte și fapte, transmite bunurile păcii celorlalți semeni ai săi. Despre toate acestea, Sfântul luminat Grigorie de Nyssa scrie și învață că: „Prin aceasta, așadar, se poate înțelege excesul carității, că darurile bune în schimb nu ne-au fost dăruite cu muncă și sudoare, ci într-un anumit fel cu plăceri și desfătări, dacă cununa celor ce ne plac este pacea, pe care fiecare dorește să o aibă în așa măsură încât să nu se limiteze doar la acestea, ci cu mare abundență să o transmită celor ce nu au…

Cum atunci nu este binecuvântat distribuitorul darurilor divine? Imitatorul darurilor lui Dumnezeu? Cel care echivalează tot binele pe care îl face cu marele dar al lui Dumnezeu? Poate că fericirea nu privește doar binele altora. Dar, cred, un împăciuitor este în primul rând cel care aduce la un acord de pace dimensiunea trupului și a duhului, războiul civil al firii umane, atunci când legea trupului, care se opune legii duhului, nu mai funcționează, iar după ce a acceptat jugul împărăției superioare, devine un slujitor al decretelor divine... dacă zidul despărțitor al răutății, bariera noastră interioară, este eliminat din noi... acești oameni sunt numiți literalmente fii ai lui Dumnezeu..."